

Upprättad av ekonomi och upphandlingsfunktionen 2023-03-16

Fastställd av kommunfullmäktige 2023-04-27, § 66

Dnr 2023KS70

Ägardirektiv för Härryda Vatten och Avfall AB

Ägardirektiv för Härryda Vatten och Avfall AB

Detta ägardirektiv avser Härryda Vatten och Avfall AB, (559259-4591), (nedan kallat bolaget) och har fastställts på bolagsstämman 2023-05-15.

1. Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av Härryda kommun. Bolaget är en del av kommunens verksamhet och koncernperspektivet är överordnat. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen, fastställda av bolagsstämman.

2. Kommunens direktiv rätt

Bolaget har att följa utfärdade direktiv, såvida dessa inte strider mot bolagsordningen, mot tvingande bestämmelser i lag eller annan författning, exempelvis aktiebolagslagen (2005:551) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), eller strider mot bolagets intresse. Fråga om undantag ska underställas kommunstyrelsen.

Bolaget ska i tillämpliga delar följa styrdokument fastställda av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen äger rätt att förtydliga och konkretisera styrdokument och andra direktiv givna av kommunfullmäktige.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

3. Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med bolagets styrelse.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

4. Sekretess

Föreligger på grund av lagstadgad sekretess hinder mot att överlämna viss uppgift till ägaren får uppgiften uteslutas. Bolaget ska i så fall uppge att strykning/utelämnande skett. Slutlig bedömning gällande sekretess görs av kommunstyrelsen.

5. Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget. Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen.

Bolagets uppdrag är att för vatten- och avloppskollektivet producera och distribuera dricksvatten av godkänd kvalitet och erforderlig kvantitet, avleda och rena spillvatten samt avleda dagvatten. Vattenverksamheten ska verka för en god vattenförsörjning med hänsyn till hygien, hälsa och miljö enligt plan- och bygglagen (2010:900) och lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster samt livsmedelsverkets föreskrifter. Bolaget har ett ansvar att skydda dricksvattentäkter genom att upprätta och föreslå vattenskyddsområden och vattenskyddsföreskrifter i kommunen där kommunfullmäktige är beslutande myndighet. Vatten- och avloppsverksamheten utför drift och underhåll samt nybyggnation av ledningsnät, vattenverk, avloppsreningsverk, pumpstationer, reservoarer och tryckstegringsstationer.

Bolaget ska även genomföra erforderliga investeringar för att vidmakthålla en god dricksvattenförsörjning och rening av spillvatten, såväl för befintliga som för tillkommande bostäder och industrier. Andra uppdrag som verksamheten ansvarar för är att installera, kontrollera och byta ut vattenmätare, ajourhålla digitaliserat kartverk för vatten- och avloppsledningarna samt upprätta VA-försörjningsplaner.

Verksamheten ska finansieras med avgifter enligt en vatten- och avloppstaxa (VA-taxa). VA-taxan beslutas av Härryda kommuns kommunfullmäktige. Enligt vattentjänstlagen är verksamheten ansvarig för att årligen upprätta en separat balans- och resultaträkning som återspeglar hur verksamhetens intäkter förhåller sig till kostnaderna.

Bolaget är ansvarig för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av kommunalt avfall enligt 15 kap. 3 § miljöbalken samt avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Bolaget tar fram en renhållningsordning som innehåller styrdokumenterna avfallsplan och avfallsföreskrifter. Avfallsplanen innehåller mål för avfallsförebyggande och hållbar avfallshantering i kommunen. De framtagna avfallsföreskrifterna anger bestämmelserna för hur avfallshanteringen ska skötas i

kommunen. Bolaget samarbetar med olika externa organisationer för en hållbar och resurseffektiv avfallshantering i alla led.

Bolaget ska i sin verksamhet särskilt beakta frågor kring miljö, hållbarhet, klimat och resurser, då dessa frågor är väsentliga för vår och kommande generationers framtid och då ren miljö och resurser av olika slag är en förutsättning för välfärd.

Bolaget ska eftersträva att avfallshanteringen utvecklas på sätt som gagnar miljön och främjar resurshushållning och en miljövänlig utveckling i kommunen. Bolaget ska i sin verksamhet följa den av EU beslutade avfallshierarkin, vilken innebär att avfall ska hanteras utifrån sina egenskaper och att avfallet ska, i följande ordning; minimeras, återanvändas, återvinnas som material, återvinnas som energi och i sista hand deponeras.

Verksamheten finansieras med avgifter enligt en avfallstaxa. Avfallstaxan och renhållningsordningen beslutas av kommunfullmäktige. Bolaget ska årligen upprätta en separat balans- och resultaträkning som återspeglar hur verksamhetens intäkter förhåller sig till kostnaderna.

Utöver vad ovan beskrivits ska bolaget

- aktivt arbeta för att bidra till att uppnå EU:s, nationella och lokala miljömål
- aktivt informera allmänheten och berörda parter om miljöfrågor relaterade till bolagets ansvarsområden
- tillhandahålla kommunkoncernen kompetens inom vatten, avlopp och avfallsfrågor i form av expertis.

6. Fullmäktiges ställningstagande

Bolaget ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Av bolagsordningen framgår att vissa beslut i bolaget fattas av bolagsstämman. En fråga som faller utanför uppräkningsordningen i bolagsordningen kan trots detta vara en sådan fråga som kräver ställningstagande enligt denna punkt. Bolagets verkställande direktör ska samråda med kommundirektör innan styrelsebehandling gällande bedömning om ställningstagande krävs.

7. Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.

Uttalandet ska vara så utformat att det kan läggas till grund för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen samt till lekmannarevisorernas granskning.

8. Granskningsrapporten

Bolagets lekmannarevisorer ska årligen i sin granskningsrapport yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, samt de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Om lekmannarevisorerna inom ramen för sin granskning finner brister i de avseenden som anges i första stycket ska lekmannarevisorerna kommunicera sina yttrande och iakttagelser till kommunstyrelsen när rapporten är färdigställd.

9. Ekonomiska mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor.

Bolaget ska nå ett resultat som medger en avkastning på ägarens insatta kapital motsvarande statslåneräntan per den 31/12 det aktuella räkenskapsåret.

Bolaget ska eftersträva att vid varje tillfälle ha en soliditet på minst 10%.

10. Finansiering

Bolagets verksamhet finansieras via taxor vilka fastställs av kommunfullmäktige.

Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall med 0,25 procent.

11. Information och ägardialog

Ägaren ska fortlöpande hållas informerad av bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 31/3, 31/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma kommunstyrelsen på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på bolagets verksamhet.

Kommunstyrelsen ska utan dröjsmål få del av

- protokoll från bolagsstämma
- protokoll från styrelsesammanträde
- bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisor.

Bolagets styrelse, VD och andra nyckelpersoner i bolaget ska delta vid möte med företrädare för kommunen minst en gång per år (ägardialog).

12. Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa verksamhetsplan med treårig driftbudget och femårig investeringsbudget. Planen ska i tillämpliga delar grundas på kommunfullmäktiges fastställda budget och medverka till uppfyllande av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning samt, i tillämpliga delar, verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

13. Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

14. Taxa för utlämnande av allmänna handlingar

Bolaget ska tillämpa den för Härryda kommun vid var tid gällande taxan för utlämnande av allmänna handlingar.

15. Arkivreglemente

Härryda kommuns arkivreglemente ska tillämpas i bolaget.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen i Härryda kommun.

16. Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före 15 april hålla bolagsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämma ska ske.